

„Nagyobb szeretete senkinek sincsen annál, mint aki éltét adja...” (Jn 15,13)

Minden keresztény élethívásban benne rejlik a vértanúság lehetősége. Nem csak a pap, hanem az anya és az apa is potenciális vértanú. Arra hivatottak, hogy az életüket odaadják szeretetből. Ez legnyilvánvalóbban a szülés csodájában mutatkozik meg. Az anya a szó szoros értelmében a vérét adja születendő gyermekéért. Egy igazi anya jobban szereti a gyermekét saját életénél is. Gianna Beretta Molla ennek a szeretetnek a szentje.

Az apa ugyanezre hivatott, hogy élete árán is védelmezze feleségét és életre nemzett gyermekeit. Mindnyájan háromszor születünk. Egyszer a biológiai életünk számára, egyszer pszichológiailag, egyszer pedig szellemileg Isten gyermekeként a keresztségben és a kegyelmi életben. Mind az apai, mind az anyai hivatás misztériuma ennek a hármasszülésnek a bölcsőjénél található.

1. A biológiai atyaság és anyaság. A Szentírásban isteni parancsként hangzik el „Sokasodjatok és szaporodjatok és töltsétek be a földet!” Mi, magyarok a mai időkben szembeszegülünk ezzel az isteni paranccsal, mivel családonként átlagban 1,35 gyermek születik, amit ha így folytatunk, 150 év múlva fog születni az utolsó magyar. Sürgősen meg kell térnünk, ha nem akarjuk, hogy ez bekövetkezzen. A mai Magyarországon magasabb gyermekszám csak az elkötelezett keresztény családok és a roma népesség körében fordul elő, amiért el is fogja érni őket Isten áldása. A gyermek áldás, ma mégis sokan terhességről beszélnek. Az egész európai társadalom a halál kultúrájára rendezkedett be, és szemlélete behatolt a családokba, és az iskolai ún. felvilágosító órák szemléletébe, ahol azt tanítják a fiataloknak, hogy hogyan védekezzenek, és ha megtörtént a „baj”, akkor gyorsan még három hónapos kor előtt menjenek el abortuszra. Mintha a születendő gyermek egy betolakodó lenne, akivel szemben védekezni kell, akár olyan áron is, hogy meggyilkoljuk, nehogy elrontsa a boldogságunkat. Mintha az emberi élet nem a fogantatással kezdődne, vagy mintha három hónapos korig engedélyezhető lenne az emberölés. Azt elfelejtik elmondani, hogy a ma Magyarországon forgalmazott fogamzásgátló tabletták mindegyikében van progeszteron tartalom, ami előidézheti az esetek bizonyos százalékában, hogy ha a peteérést nem sikerült meggátolni, akkor a már megfogant élet meghal. Azt is elfelejtik elmondani, hogy a tablettát szedő lányok megfosztják magukat a termékenységtől, soha nem élik át a szervezetüket fájdalmasan megújító elemi erőt, s emiatt nem kevesen pszichésen sérülnek vagy nem tudják elfogadni testüket és nőiességüket. Nem beszélve arról, hogy többen meddővé válnak. Azt is elfelejtik elmondani, hogy a testünk nem a miénk, hanem Istené („Nem tudjátok, hogy a testetek a bennetek lakó Szentlélek temploma?”), és hogy a szexualitás nem játékszer, hanem egy félelmetesen gyönyörű őserő, amely életet fakaszt, és a Teremtő munkatársaivá tesz bennünket, éppen ezért csak az Isten akarata szerint szabad élnünk vele.¹ Minden szexuális aktusnál még ott is, ahol visszaélnék vele, a teremtő Isten van jelen, hogy végbe vigye lélegzetelállító művét, egy új ember alkotását. Az egyház tanítja, hogy minden ember lelkét Isten közvetlenül teremti, testét pedig közvetve, társteremtővé téve az embert.

A mai társadalom annyira ki akarja iktatni a szenvedést, hogy éppen ezáltal válik életellenessé. Vannak olyan nők, akik nem akarják vállalni a szülés fájdalmait, de elég gazdagok ahhoz, hogy megfizessenek egy béranyát, ami súlyosan ellent mond a Teremtő szándékának. Egyre több a meddő házaspár, és sajnálatosan a modern technika lehetővé teszi, hogy emberek lombikban fogjanak, ami erkölcsileg szintén elfogadhatatlan, bár ez nagyon fájdalmas lehet azon szülők számára, akik borzasztóan vágnak egy gyermekre. Ennek legfőbb oka az, hogy mindenkinek joga van természetes módon a szülei szerelméből születni, és hogy a lombik program során több petesejtet termékenyítenek meg, és csak az optimálisabb kettőt ültetik be az anyaméhbe, miközben a „testvérkéket” lefagyasztják vagy megölik. Ezek a meddő szülők is megélhetik erkölcsösen az anyaság és apaság örömét lelki értelemben, ha örökbe fogadnak egy gyermeket.

Sokunk fogantatása körül lehetnek fájdalmas vagy erkölcsileg megkérdőjelezhető történések, de ne felejtse el, akárhogyan is fogantál (még ha nem is akartak téged), Isten akarta, hogy legyél, és öröktől fogva szeret téged!

2. Pszichológiai atyaság és anyaság. Ebben az értelemben egyedülállók és akár papok, szerzetesek is anyává és atyává válhatnak. A fejlődépszichológia tapasztalatai egyértelműen igazolják, hogy a korai éveknél nagy szerepe van a személyiség formálódásában. A család emberformáló műhely. Teret ad az egyéni képességek kibontakozásának, és megalapozza a gyermek önmagához, másokhoz és a világhoz való

¹ Azaz a szentségi házasságban van ennek a helye, és még ott sem erkölcsileg elfogadható, ha egy szexuális aktusból kizárják a Teremtőt. Ezért a családtervezésnek egyetlen módja elfogadható komoly indokkal, mégpedig a természetes családtervezés, mert itt a Teremtő által adott lehetőséget, a terméketlen periódusokat kihasználva a férj és a feleség együtt hangolódik rá a teremtés ritmusára.

viszonyának jellegét. Kapcsolati mintákat nyújt számára. Ahol a kisgyermekkorai anya-gyermek kötődés egészséges mértékű volt, ott tudott kifejlődni a bizalomra való képesség, ami a házasságra való alkalmasság egyik legbiztosabb garanciája. Ahol az apa hiányzik, vagy nem megközelíthető, ott gyakran magatartásbeli és beilleszkedési problémák jelennek meg vagy képtelenné is válhatnak ezek a fiatalok később a felnőtt életre, mert hiányzott az apa önbizalmat adó és a fészekből való kilépésre bátorító erélyessége. A családban tanulja meg mindenki a másiktól való gondoskodás jelentőségét, és a problémamegoldás módozatait. A család feltétel nélküli elfogadó légkörében formálódik identitása, az elköteleződésre és az intimitásra való képessége és készsége. A család azonban ha nem működik jól, az élet végéig sajgó sebeket is adhat, egészségtelen szerepmintákat és konfliktusmegoldási módozatokat is közvetíthet. Kibocsáthatja úgy is a gyereket, hogy nem készíti fel az élet nehézségeivel való megküzdésre. Az anya általában már a gyermek biológiai megszületésekor amint magához öleli a gyermekét, pszichológiailag is anyává válik. Ez a tapasztalat késlekedhet abban az esetben, ha a szülés fájdalmait nem éli át. Ebben is a megváltás misztériumát szemlélhetjük. A vajúdás fájdalmai nagyon mély összetartozás tudatot és örömet hoznak a szülő asszony életébe. Pszichológiailag akkor formálódik egyre inkább anyává egy nő, amikor ezt a vajúdást a gyermek fejlődésének későbbi szakaszaiban is vállalja. Pl. amikor az önállósuló gyermek kezd leválni az édesanyjáról, vagy amikor éjszakákat átvirraszt a beteg gyermeke ágyánál, vagy amikor vállalja a krisztusi áldozatot, hogy nem az egyéni karrierjét tartja előbbre valónak, hanem a gyermek személyiségének fejlődését. Az apánál kis idő telik el a biológiai születést követően, míg tudatosan benne, hogy valóban annak a kis porontynak az apukája lett. A férfiasság a cselekvéssel közvetítődik, a gyermekkel való testi kontaktus (birkózás, közös játék) élménye nyújtja a legtöbbet mind a kisgyermeknek, mind az apukájának. Homoszexuális férfiak betegségének a háttérben gyakran felfedezhető ennek a hiánya. Ahogyan az apa feladata a külső otthon megteremtéséhez segíteni gyermekeit, azaz, hogy ne féljenek a családon kívüli világtól, és kapcsolatoktól, hanem tegyék azt otthonukká, ahogyan Ádám megkapta a parancsot Istentől, hogy hajtsa uralma alá a földet, ez az apai vonás bátorságot ad a világban való cselekvéshez, addig az anyai hivatás a belső otthon megteremtése mind önmagában, mind a gyermekeiben, azaz, hogy segítse gyermekeit az érzelmek, a gyengédség és a személyes kapcsolatok világában.

Mi, leendő szülők neveljük a férfiak és nők következő nemzedékét. Azok a nemzetek, amelyek nagy részt éretlen, erkölcstelen, gyenge akaratú, gyáva és elpuhult emberekből állnak, nem maradhatnak fenn sokáig. Az ilyen nép fiait gyerekeket nemzenek és elhagyják őket, megcsalják feleségüket, hazudnak, lopnak, és megkínázzák a másét, gyűlölik honfitársaikat, csak a pénz az istenük. Ma Magyarországon a házasságok több, mint 50 %-a felbomlik, ennek a kárvallottjai főként a gyermekek. A gyermekkorai és ifjúkori öngyilkosságok háttérben az esetek legnagyobb részében széthullott családok állnak. Az apák épp olyan fontosak a gyerekeknek, mint az anyák, de egészen más szempontból. A kisbabák nyolchetes korukban különbséget tudnak tenni anyjuk és apjuk gondoskodásának módszerei között. A gyerekek, mikor beszélni kezdenek, gyakran előbb mondják ki az apa szót, mint az anyát. Az apátlan fiúk kétszer olyan gyakran kerülnek börtönbe. A fiúk ma elsősorban azért vannak bajban, mert az apák nem figyelnek rájuk, túl sokat dolgoznak, zaklatottak, kimerültek, közönyösek, függőségben szenvednek. Hiányzik az apai fegyelem és felügyelet, és nincs, aki megtanítsa, mit jelent férfinak lenni. Az apák kulcsfontosságú segítséget nyújtanak gyermekeiknek érzelmeik kezeléséhez. Egy apának félelmetes hatalma van gyermekei életében jó és rossz értelemben egyaránt. Egy bölcs megállapítás így hangzik: köss egy fiút a megfelelő férfihoz, és szinte sosem romlik el. Ez a bölcsesség segítség lehet a gyermeküket egyedül nevelő nők számára is. Egy jó pedagógus például sokat segíthet egy apa nélküli serdülő életében.

A nő akkor lesz egészen anya, ha egészen feleség is. A nő számára rendkívüli kegyelem, hogy gyermeket hordozhat méhében. Ennyire bensőséges módon vehet részt a teremtésben, saját testét és véréát adva. A nő hivatása ennyit jelent: élni másokért, a mások boldogságában keresni a magáét a lemondások útján. Ha a nő nem fogadja el az anyaság kegyelmét, vesztébe rohan a világ. Az anyai szeretet elferdülése, amikor az önfeláldozó anyai szeretet birtoklóvá válik, vagy amikor azért, hogy kikerüljön a férfi „mindenhatósága” alól, olyanná akar válni, mint a férfi. A nők nem akarnak többé életet adni. Nem hajlandók feláldozni magukat, hogy fiaik és lányaik teljes férfiakká és nőkké váljanak. Gyermekeik sérült személyiséget hordoznak majd, hiszen anyagiakkal teletömik őket, de a lényegben szűkséget szenvednek: anyjuk nem szereti őket annyira, hogy életét adná értük. Nincs anyaság áldozat nélkül. Életünket, azaz időnket, erőnket stb. adni a mindennapokban valóban áldozatot, gyakran hősiességet jelent. Amikor anyaságról beszélünk, arról a képességről van szó, hogy önmagát adva életet adjon, akár lány, akár apáca, akár házasság, akár nem lehet gyermeke. Minden nő anyai testtel, értelemmel, szívvel rendelkezik. Az ember tulajdonképpen azért

magasabb rendű az állatnál, mert nem kötelességből vagy szükségből, hanem szeretetből képes áldozatot hozni.

3. Szellemi anyaság és atyaság. Isten úgy akarta, hogy saját életének továbbadásához szüksége legyen a nőre (Máriára), ahogyan atyai természetének átruházásához szüksége van a férfirra. Mind a női, mind a férfi testnek jegyesi jellege van. Ha nem adatik meg számára a boldogság, hogy férjet vagy feleséget találjon magának, még nagyobb boldogság vár rá: találkozhat Urával, Isten jegyese lehet, és nem csak akkor, ha pap vagy szerzetes lesz. Ekkor nem testben, hanem lélekben ad majd életet. Vagy ellenkező esetben egész életében „vénlány” vagy „agglegény” marad. A boldogság titka ugyanis nem egy férfinak vagy nőnek való önátadásban, hanem az Istennek való önátadásban rejlik. A férfi és a nő a házasság szentségében arra vállalkozik, hogy jellé teszik szerelmüket az egyházban, annak a jelévé, ahogyan Isten szereti az embert és Krisztus az Egyházat. Ez a szeretet pedig feltétel nélküli. Amikor feltétel nélkül szeretik a gyermekeiket, vagy embertársaikat, akkor lelkileg anyává vagy apává válnak. Nem véletlenül nevezi a magyar nyelv bölcsen atyának a papot, hiszen a termékenység elsősorban nem biológiai, hanem szellemi, lelki fogalom. A házastársak arra vállalkoznak továbbá, hogy megjelenítik a világban Isten szeretetének anyai és atyai vonását. A pszichológia igazolja, hogy bár az első gyermek születése a kezdeti szakaszban a házastársi kapcsolattal való elégedettséget gyakran csökkenti a megnövekedett áldozatok miatt, de hosszú távon növeli. Igazolja tovább, hogy a gyermek megszületése mind a férfi, mind a nő személyiségére jótékony hatással van. A férfiak határozottabbak és férfiasabbak lesznek, ugyanakkor felfedezik személyiségüknek gyengéd, érzelmes oldalát, hiszen védelmezni és gyengéden szeretni kell feleségüket és gyermeküket. A nők pedig nagyobb határozottságra, önbecsülésre tesznek szert, miközben ösztönösen anyásan gyengédek.

Az apaság misztériuma a teremtés titkánál keresendő, mert a teremtéssel Isten egy rajta kívül álló világot hozott létre, melyben a jelen van, de mégis mérhetetlenül felette áll, azaz transzcendens. A férfi könnyebben átéli a rajta kívüli és felette álló, hatalmas Szent Istent, aki előtt összecsiklik a férfierő (lásd Mózes, aki leoldja saruját, vagy Szent Józsefet, aki nem meri magához venni Szűz Máriát, mert érzékeli, hogy a Szent Isten betört az életébe és benne lakozik). Az apa az Isten nemző, alkotó erejét mintázza és ő az élet védelmezője, az anya pedig az élet hordozója. Az apa hivatása, hogy ránevelje gyerekeit a felettük álló isteni törvények tiszteletére. Az apa hivatása, hogy a „külső” (tágabb) otthonunknak, Isten országának szolgálatára nevelje gyermekeit, amikor egy igazságosabb világért vagy egy hitelesebb egyházközségért munkálkodik. Továbbá az apa hivatása, hogy a család papjaként a családjá és Isten szolgálatában áldozatos életét gyermekei elé állítsa példaként és őket bevezesse egy nála hatalmasabb Atya birodalmába Isten gyermekeként, ahhoz az Atyához, aki akkor is mellettük fog állni, amikor apa már nem lesz itt a földön.

Az anyaság misztériuma a megváltás titkánál található, annál a titoknál, hogy ez hatalmas és szent Isten bennünk akar lakozni. Máriás hivatása a belső otthon megteremtése Isten immanenciája, bennünk lakozása számára. Segítse gyermekeit annak a mélységes titoknak az átélésére, hogy a Szentháromság bennünk akar élni és a Szentlélek finom indításokon, érzéseken keresztül nyilatkoztatja ki akaratát. Arra hivatott, hogy a családi kapcsolatokban, mint egy belső otthonban Isten jelenlétének szimbólumává váljon. Mindkét szülőnek tehát az a feladata, hogy Istennek szeretett léányaiként és fiaiként neveljék gyermekeiket, akiket csak kölcsön kaptak a Teremtőtől, hogy ne csak biológiai életre születésükben, hanem örök életre születésükön is munkálkodjanak.

Gianna Beretta Molla (1923-1962)

Gianna életének történetébe 1961 nyarának elejétől kapcsolódunk be. Egy olasz kisvárosban egy ambulancián dolgozott, ahol gyakorolhatta orvosi hivatását, a férje, Pietro pedig egy gyárat igazgatott.

Három kisgyermekükkel nagyon boldogok voltak és szerettek volna még egy negyedik gyermeket is. Gianna egyik levelében írja: „Mióta ismerem, boldog vagyok Pietroval és a három csodálatos gyermekünkkel, akiket az Úrnak köszönhetünk. Nagyon szeretnénk még egy kisbabát!”

Augusztusban kiderült, hogy a várva várt negyedik kisgyermek április környékén fog megszületni. De az öröm azonnal súlyos gondokkal keveredett, amikor tudomást szereztek arról, hogy egy nagy daganat is kialakult Gianna méhében, ami azonnali orvosi beavatkozást igényelt. Az orvosok választás elé állították a kismamát: vagy ő hal meg és a magzata életben marad, vagy a magzata hal meg és ő marad életben. Ekkor saját elhatározásából a számára legkockázatosabb megoldást választotta, kérte a daganat eltávolítását úgy, hogy ne sérüljön a magzat. Pedig orvosként tudhatta, hogy egy ilyen beavatkozás után a szülés életveszélyessé válhat számára. Azt akarta, hogy gyermeke örülhessen az életnek.

Ezekben a kritikus napokban mondta lelki vezetőjének: „Nagyon sokat imádkozom ezekben a napokban. Hittel és reménnyel az Úrra hagyatkozom, az orvostudomány rettenetes ítélete (vagy az anya, vagy a gyermek élete) ellenére. Igen, bízom Istenben, de most teljesíteni akarom anyai kötelességemet. Megújítom fogadalmam az Úrnak: életem az ő kezében. Mindenre készen állok, hogy megmentssem gyermekemet.”

Bár az első beavatkozás sikeres volt, az anya szenvedései nem értek véget, végig kísérték a szülés pillanatait. De Gianna próbálta örömmel élni hétköznapi életét, és anélkül, hogy elvesztette volna Istenbe vetett reményét. Tovább dolgozott orvosi rendelőjében. Közismert odaadásával, kedvességével állt betegek rendelkezésére. Nyugodt, derűs, örömteli lelkületéből nem rabolt el semmit a halál közelségének ténye. Mindenki csodálkozott rajta, hogy ebben a helyzetben is megmaradt lelki békéje.

Az utolsó hónapban minden ismerőst, barátját arra kérte, hogy ne az ő életével törődjenek, hanem azzal, hogy megmentsék a kisgyermekét. Folyamatosan imádkozott, hogy Isten akaratát megismerje és beteljesítse.

Isten úgy akarta, hogy igazi szenvedése 1962 nagypéntekjén, április 20-án kezdődjön. Egész éjszaka gyötrődött, de folyamatosan azt kérte, hogy a gyermekét mentsék meg, ne őt. Nagyszombaton 11-kor császármetszéssel egy egészséges kislánynak adott életet, pontosan abban a pillanatban, amikor a kor szokása szerint elkezdték ünnepelni a Feltámadást. Ezután szenvedése még egy hétig folytatódott, az orvosok minden, a megmentése érdekében tett kísérlete kudarcot vallott.

Férje Gianna Beretta halála után nem sokkal egy riportban így jellemezte feleségét: „Én nem éreztem soha sem úgy, hogy egy szenttel élek együtt. Gianna egy csodálatos nő volt, de emellett teljesen olyan, mint mindenki más. Szép volt, okos és kedves. Szeretett nevetni. Modern és elegáns volt. Kocsit vezetett, szerette a hegyeket és nagyon jól sielt. Szerette a virágokat és a zenét. Éveken keresztül volt bérletünk a milánói konzervatórium koncertjeire. Szeretett utazni. Nekem a munkám miatt sokszor kellett külföldre mennem és Gianna, amikor csak tudott, velem jött. Így Hollandiában, Németországban és Svájcban is jártunk.”

Gianna Beretta Mollát 1995-ben az egyház boldoggá avatta. 2004. február 19-én II. János Pál pápa bejelentette, hogy május 16-án szentté avatja.

Boldog Batthyány Strattman László

A ferences harmadrendhez tartozott a magyar Boldog Batthyány-Strattmann László, a szegények orvosa, aki az ország egyik leggazdagabb embere volt. Kiváló szakember volt, szemorvosként országszerte keresték. Ő élő példája annak, hogyan lehet megélni az első boldogságot: **„BOLDOGOK A LÉLEKBEN SZEGÉNYEK, ÖVÉK A MENNYEK ORSZÁGA”**. A szegénység az ő életében először is azt jelentette, hogy keményen dolgozott, s fáradtságot nem kímélve segítette az embereket, pedig nem volt erre rászorulva. Ferences lelkülettől ihletve Batthyány vagyonából kórházat épített, ahol a szegényeket ingyen kezelte. 14 gyermeknek adott életet, akiket hitre, egyszerűsége és munkára nevelt. Amikor Trianon után egy csapásra a csőd szélére kerültek, s minden birtokuk elveszni látszott, nem rendültek meg a Gondviselésbe vetett bizalomban, hanem az apa, gyermekeivel együtt letérdelt Jézus elé, s megkérték Szent Józsefet, hogy legyen a család pénzügyminisztere. A gyerekek, akik érezték a levegőben, hogy nagy baj van, teljesen megnyugodtak ebben a biztonságba, melybe Apjuk helyezte őket. Ez meg is látszott a gyermekeken. Egy férfi egyszer meglátogatta a családot, s a szülők szeretetén s a család békéjén érzékelve azt a légkört, ami ott uralkodott ezt írta: „Egy egész mennyország csillog ezeknek a gyerekeknek a szeméből”. Batthyány lélekben szegény volt, mert egy pillanat alatt el tudta fogadni vagyona elvesztését, mert nem ragaszkodott az anyagiakhoz, hanem vagyonát arra használta, hogy szeressen vele. Nem garaszkodóan, hanem nagylelkűen. Értett ahhoz is, hogy ünnepet szerezzen. Egyszer, amikor gyerekeivel sétált egy vattacukrosnak a bódéját vette meg, hogy örömet szerezzen nekik.

Kérdések: Milyennek látjátok a szüleiteket? Állíts fel egy fontossági sorrendet! pénz, karrier, család, Isten, érvényesülés, szeretet Hogyan tisztelheted a tested? (cigi, stb...) Hogyan készítheted fel a testedet arra, hogy anya/apa leszel? Mit követnél a szüleid példájából? Miben hoztak áldozatot a szüleid? Fel tudsz sorolni néhányat? Kikre tekintesz úgy, mint szellemi/lelki anyád/atyád? Milyen anyák/apák szeretnétek lenni, hogy képzelitek el?